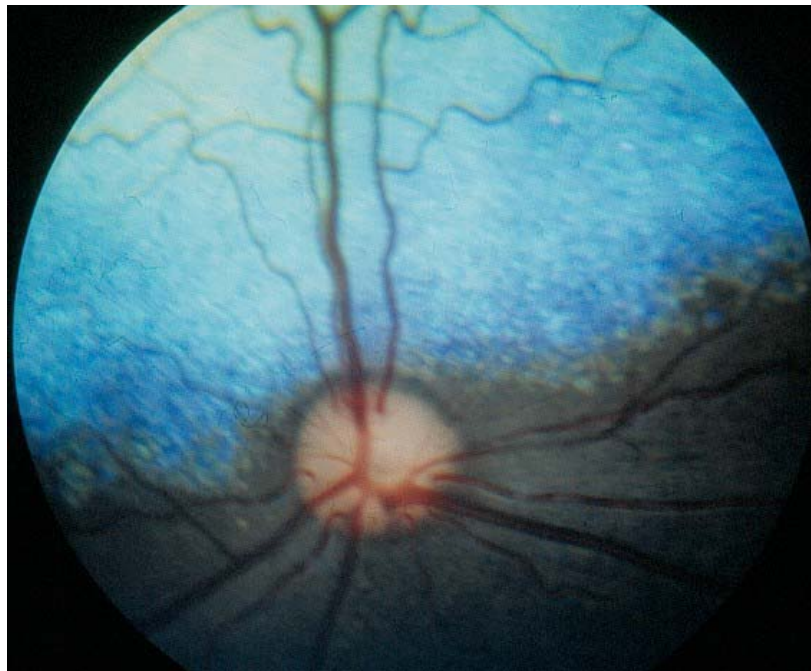

AVLSANBEFALINGER

Revidert 2005 av gruppen av autoriserte attestutstedere for arvelige øyesykdommer,.

Merknad: Det ventes at gentesting for flere øyesykdommer vil bli kommersielt tilgjengelig for flere raser etter hvert. Avlsanbefalingene for disse rasene vil kunne endres når testene er tatt i bruk og vurdert en tid. Genmarkørtesting endrer foreløpig ikke avlsanbefalingene.

GRUPPE 1 - BRUKS-, HYRDE - OG GJETERHUNDER

Australian Shepherd

Sykdom: Ervervet: *Progressiv retinal atrofi* (PRA). Medfødt: *Collie Eye Anomali* (CEA). *Iriscolobom*. *Multiple misdannesler i øyet*.

Undersøkelserutine:

CEA og andre misdannelser: Hunder kan undersøkes fra 7-ukers alder.

PRA: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Avlsanbefaling: Hunder med CEA utover CRD bør ikke brukes i avl. Hunder med øvrige misdannelser i øyet bør ikke brukes i avl.

Border collie

Sykdom: *Collie eye anomali* (CEA). Medfødt.

Undersøkelserutine: Hunder kan undersøkes fra 7-ukers alder.

Avlsanbefaling: Hunder med CEA utover CRD bør ikke brukes i avl

Retinaforandringer forenlig med *Progressiv retinal atrofi* (PRA) – ”*working dog retinopathy*”- har vært påvist hos border collie. Årsak og nedarving ukjent. Det anbefales ikke avl på hunder med utbredte retinaforandringer.

Bouvier des flandres

Sykdom: *Utviklingskatarakt*, bakre pol eller mer utbredt

Glaukom (grønn stær)

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med katarakt eller glaukom bør ikke brukes i avl.

Briard

Sykdom: *Kongenital retinal dystrofi* (*Stasjonær nattblindhet*). Beskrevet flere tilfeller fra Sverige, forekomst i Norge ikke kjent.

Retinal pigment epitel dystrofi (RPED), tidligere kalt sentral PRA (CPRA). Hyppig forekommende i England, har ikke vært diagnostisert i Norge.

Undersøkelserutine hvis RPED skulle dukke opp i Norge:

Avlstisper undersøkes før hvert valpekull. Hannhunder undersøkes årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med RPED bør ikke brukes i avl. Nyere undersøkelser viser at også andre faktorer enn arv har betydning for utvikling av RPED.

Hunder med nattblindhet eller hunder som har produsert avkom med lidelsen bør ikke brukes i avl. Genetisk testing for kongenital retinal dystrofi (stasjonær nattblindhet) er tilgjengelig.

Collie

Sykdom: *Collie eye anomali* (CEA). Medfødt.

Undersøkelserutine: Valper undersøkes i 7-ukers alder. Hvis dette ikke kan gjennomføres, undersøkes hunden så tidlig som mulig. Avlshunder undersøkes også i 1-års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med CEA utover CRD bør ikke brukes i avl. Hunder med CRD kan brukes hvis de forøvrig har egenskaper vesentlige for rasens avlsmessige framgang. Hunder bør da fortrinnsvis parres med en hund fri for CEA.

Øvrige sykdommer: *Hypoplasi av nervus opticus*. Medfødt.

Undersøkes samtidig som CEA. Hunder med lidelsen bør ikke brukes i avl.

Mikroftalmi. Medfødt. Vanskelig å gradere, da rasestandarden tilsier at øynene skal være små.

Persisterende pupillmembran. Medfødt. Påvises i økende antall, men har hittil bare i få tilfeller gitt nedsatt syn. Registreres.

Progressiv retinal atrofi (PRA). Spiller liten rolle i Norge i dag.

Hvis lidelsen skulle forekomme: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull. Hannhunder undersøkes årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder. Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Lancashire heeler

Sykdom: *Collie eye anomaly (CEA)*. Medfødt.

Progressiv retinal atrofi (PRA)
Undersøkelsesrutine: CEA: Valper undersøkes i 7-ukers alder. Hvis dette ikke kan gjennomføres, undersøkes hunden så tidlig som mulig. Avlshunder undersøkes også i 1-års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med CEA utover CRD bør ikke brukes i avl. Hunder med CRD kan brukes hvis de forøvrig har egenskaper vesentlige for rasens avlsmessige framgang. Hunder bør da fortrinnsvis parres med en hund fri for CEA.

Schæferhund

Sykdom: *Utviklingskatarakt*.

Har vært påvist i Norge. Schæferhund undersøkes ikke rutinemessig i dag. Anbefalt undersøkelsesrutine som for andre hunderaser med katarakt. Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Shetland sheepdog

Sykdom: *Collie eye anomaly (CEA)*. Medfødt.

Progressiv retinal atrofi (PRA)

Undersøkelsesrutine: CEA: Valper undersøkes i 7-ukers alder. Hvis dette ikke kan gjennomføres, undersøkes hunden så tidlig som mulig. Avlshunder undersøkes også i 1-års alder.

PRA: Undersøkelsesrutine:

Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med CEA utover CRD bør ikke brukes i avl. Hunder med CRD kan brukes hvis de forøvrig har egenskaper vesentlige for rasens avlsmessige framgang. Hunder bør da fortrinnsvis parres med en hund fri for CEA. Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Tervueren, groenendael laekenois, malinois

Sykdom: *Utviklingskatarakt*, fortrinnsvis bakre polkatarakt, men også mer utbredt

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med katarakt bør ikke brukes i avl.

Welsh corgi, pembroke

Sykdom: *Utviklingskatarakt*. Har vært påvist på rasen, men bare i få tilfeller.

Progressiv retinal atrofi (PRA).

Retinal dysplasi (RD), multifokal. Medfødt. Påvises men har ikke gitt synsproblemer. Registreres.

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Hunder med retinal dysplasi kan brukes i avl, men bør fortrinnsvis parres med hund uten lidelsen.

Welsh corgi, cardigan

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*.
Ikke kjent i Norge. Gentest tilgjengelig.

Old English Sheepdog

Sykdom: *Utviklingskatarakt*
Mikroftalmi med medfødt katarakt

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med katarakt bør ikke brukes i avl.

Polsk Owczarek Nizinny

Sykdom: *Ceroid lipofuscinosose (CL)*
Primærsymptom er oftest nedsatt syn forårsaket av forandringer i pigmentepitelet i netthinnen. Etter hvert utvikles også andre symptomer fra sentralnervesystemet.

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med CL, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

GRUPPE 2:

SCHNAUZER/PINSCHER, MOLOSSER, SENNENHUNDER

Dobermann

Sykdom: *PHTVL/PHPV*
(persisterende hyperplastisk tunica vasculosa lentis / persisterende hyperplastisk primær vitreus). Medfødt.

Undersøkelserutine: Hundene kan undersøkes fra 7-8 ukers alder. Alle avlshunder bør være undersøkt. Lidelsen graderes etter utbredelsen av forandringene.

Avlsanbefaling: Hunder med normale øyne og hunder med grad 1 av lidelsen kan brukes i avl, men to hunder med grad 1 bør ikke parres. Hunder med grad 2-6 bør ikke brukes i avl.

Dvergschnauzer

Sykdom: *Utviklingskatarakt*
Kongenital (medfødt) katarakt, evt. *kombinert med mikroftalmus*.
PRA.

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Hunder med kongenital katarakt eller som har gitt avkom med kongenital katarakt bør ikke brukes i avl. Det er påvist to ulike former for PRA hos rasen, for den ene, som nedarves dominant med ufullstendig penetrans, finnes det gentest. Hunder med recessivt nedarvet PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl. Hunder med dominant nedarvet PRA bør ikke brukes i avl.

Leonberger

Sykdom: *Utviklingskatarakt*, enten som bakre polkatarakt, mer utbredt i linsen, eller fremre Y-sømskatarakt. Initiale forandringer kan også presenteres som diffus opasitet av linsene.

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i

avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Pulverulent nukleær katarakt gir forandringer i linsekjernene som ser ut som en ball med «spunnet sukker». Gir ikke synsforstyrrelser. Hunden kan brukes i avl, men to hunder med samme forandringer bør ikke parres.

Mellompinscher

Sykdom: *PHTVL/PHPV* (persisterende hyperplastisk tunica vasculosa lentis / persisterende hyperplastisk primær vitreus). Medfødt. *Utviklingskatarakt*.

Undersøkelserutine: Hundene kan undersøkes from PHTVL/PHPV fra 7-8 ukers alder. Alle avlshunder bør være undersøkt. Lidelsen graderes etter utbredelsen av forandringene. For utviklingskatarakt undersøkes avlstisper før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med normale øyne og hunder med grad 1 av PHYTVL/PHPV kan brukes i avl, men to hunder med grad 1 bør ikke parres. Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Riesenschnauzer

Sykdom: *Utviklingskatarakt*

Multifokal retinal dysplasi

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl. Hunder med multifokal retinal dysplasi kan brukes i avl, men bør parres med normal hund

Rottweiler

Sykdom: *Utviklingskatarakt*, bakre pol eller mer utbredt

Retinal dysplasi (RD), multifokal. Medfødt. Påvises, men har ikke gitt synsproblemer. Registreres.

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl. Hunder med retinal dysplasi kan brukes i avl, men bør fortrinnsvis parres med hunder uten lidelsen.

I tillegg undersøkes dvergpinscher og mellomschnauzer med hensyn til katarakt. Utviklingskatarakt forekommer også hos newfoundlandshund og St.bernhardshund, men disse rasene undersøkes foreløpig ikke rutinemessig.

GRUPPE 3 - TERRIERE

Cairn terrier

Sykdom: *Hyperpigmentering av iris og iridocornealvinkel med sekundært glaukom*

Påvist i Norge. Ikke rutineundersøkelse. Registreres.

Avlsanbefaling: Hunder med pigmentøst glaukom bør ikke brukes i avl.

Staffordshire bull terrier

Sykdom: *PHTVL/PHPV*. Medfødt.

Undersøkelserutine: Hundene kan undersøkes fra 7-8 ukers alder. Alle avlshunder bør være undersøkt. Lidelsen graderes etter utbredelsen av forandringene.

Avlsanbefaling: Hunder med normale øyne og hunder med grad 1 av lidelsen kan brukes i avl, men to hunder med grad 1 bør ikke parres.

West highland white terrier

Sykdom: *Medfødt katarakt med eller uten samtidig mikroftalmi.*

Utviklingskatarakt.

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Øvrige terriere

Sykdom: *Linseluksasjon.*

Ikke rutineundersøkt. Diagnostisert i Norge hos bl.a. sealyham, foxterrier og jack russell terrier.

Avlsanbefaling: Hunder med linseluksasjon, samt foreldre som har produsert avkom med lidelsen, bør ikke brukes i avl.

GRUPPE 4/6: DACHS-, DRIVENDE- OG SPORHUNDER

Basset hound

Sykdom: *Glaukom.* Foreløpig ikke diagnostisert på rasen i Norge. Registreres. Rutinemessig gonioskopi kan bli aktuelt hvis sykdommen blir diagnostisert.

Dachshund, langhåret

Sykdom: *Idiopatisk keratitt (Keratitis punctata)*

Progressiv retinal atrofi (PRA) annen retinadegenerasjon

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med idiopatisk keratitt og hunder som har produsert flere avkom med lidelsen bør ikke brukes i avl. Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

I den senere tid påvist noen tilfeller av manglende tåreproduksjon, keratoconjunctivitis sicca (KCS). Bør registreres.

Dvergdachshund, langhåret

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA).*

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Strihåret dachshund

Sykdom: *Utviklingskatarakt.*

Progressiv retinal atrofi (PRA)

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Korthåret dachshund

Sykdom: *Utviklingskatarakt.*

Progressiv retinal atrofi (PRA)

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl. Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

GRUPPE 5: SPISSHUNDER

Akita inu

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes 1, 4 og 7 år gamle.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Multifokal retinal dysplasi er diagnostisert på rasen i andre land.

Alaskan Malamute

Sykdom: *Utviklingskatarakt*

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Basenji

Sykdom: *Persisterende pupillmembran (PPM)*. Medfødt. Graderes i: Iris-Iris, Iris – Linse, Iris–Cornea, Kombinasjoner av disse (Lamina). Pigment på fremre linsekapsel uten andre forandringer anmerkes med klassifiseres ikke som PPM. *Colobom*. Medfødt, mulig assosiert med PPM.

Undersøkelsesrutine: Hundene kan undersøkes fra 8-ukers alder. PPM graderes etter utbredelse av forandringer.

Avlsanbefalinger: Foreløpig anbefales kun kartlegging, ikke avlsrestriksjoner for

PPM. Hunder med colobom bør ikke brukes i avl.

Retinaforandringer som ligner PRA, men med atypisk lokalisasjon og utseende ("basenji-retinopati") er beskrevet. Hunder med slike retinaforandringer bør ikke brukes i avl.

Chow chow

Sykdom: *Persisterende pupillmembran (PPM)*.

Medfødt. Graderes i: Iris-Iris, Iris – Linse, Iris–Cornea, kombinasjoner av disse (Lamina).

Undersøkelsesrutine: Hundene kan undersøkes fra 8-ukers alder.

Sykdommen graderes etter utbredelse av forandringer.

Foreløpig anbefales kun kartlegging, ikke avlsrestriksjoner.

Glaukom er beskrevet hos rasen, men er ikke diagnostisert i Norge

Finsk lapphund

Sykdom: *Utviklingskatarakt*

Progressiv retinal atrofi (PRA)

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl. Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Norrbottenspets

Sykdom: *Utviklingskatarakt*

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Norsk buhund

Sykdom: *Utviklingskatarakt*

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Pulverulent nukleær katarakt fører til forandringer i linsen som først viser seg som ørsmå foretninger i bakre del av linsekjernen. I 4-5 års alder utvikles forandringene til å se ut som en ball med «spunnet sukker» i linsekjernen. Gir ikke synsforstyrrelser. Hunden kan brukes i avl, men bør fortrinnsvis parres med hund uten tilsvarende linseforandringer.

Norsk elghund

Sykdom: *Glaukom* (grønn stær)
Progressiv retinal atrofi (PRA). Påvist hos noen få hunder i Norge. Tidlig stav-tapp degenerasjon ikke påvist i Norge
Utviklingskatarakt. Påvist hos noen få hunder i Norge

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes 3 og 5 år gamle. Undersøkelsen bør også omfatte måling av intraokulært trykk.

Avlsanbefaling: Hunder med glaukom bør ikke brukes i avl. Hunder med PRA) deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl. Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Samojed

Sykdom: *Glaukom* (grønn stær). Opptrer hos middelaldrende hunder, men forandringer i iridocornealvinkelen kan ved gonioskopi diagnostiseres tidligere.

Utviklingskatarakt

Avlsanbefaling: Hunder med glaukom bør ikke brukes i avl. Hunder med trange vinkler kan brukes i avl, men bør

fortrinnsvis parres med hunder med normale iridocornealvinkler.

Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Siberian husky

Sykdom: *Glaukom*.

Utviklingskatarakt. Ikke rutinemessig undersøkt.

Corneadystrofi

Avlsanbefaling: Hunder med glaukom eller utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl. Hunder med uttalt corneadystrofi bør ikke brukes i avl

Volpino italiano

Sykdom: *Linseluksasjon*

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder. Hundens pupiller skal ikke dilateres før undersøkelse

Avlsanbefaling: Hunder med linseluksasjon bør ikke brukes i avl.

Västgötaspets

Sykdom: *Retinadegenerasjon* (ligner PRA)

Retinaforandringene er progredierende, ikke nødvendigvis symmetriske og gir retina et ”skjoldete” utseende.

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med retinadegenerasjon bør ikke brukes i avl. Nedarving av sykdommen er ikke kjent.

GRUPPE 7: STÅENDE FUGLEHUNDER

Engelsk setter

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

GRUPPE 8: APPORTERENDE HUNDER

Amerikansk cocker spaniel

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*

Utviklingskatarakt

Retinal dysplasi (RD), multifokal. Medfødt *Glaukom*

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Hunder med katarakt bør ikke brukes i avl.

Retinal dysplasi (multifokal) distichiasis og atresi av nedre tårekanalsåpning. Positive funn noteres på øyeskjemaet. Hunder med distichiasis bør fortrinnsvis parres med hunder med normale øyelokk

Cocker spaniel

Se undersøkelsesrutiner og avlsanbefalinger for amerikansk cocker spaniel vedrørende PRA og katarakt.

Portugisisk vannhund

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl med mindre genetisk status er kjent. Genetisk test for genmarkør er kommersielt tilgjengelig.

Engelsk springer spaniel

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*

Retinal dysplasi (RD) multifokal. Medfødt *Utviklingskatarakt*

Glaukom (grønn stær)

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder. Gonioskopi bør utføres som del av første undersøkelse.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Hunder med multifokal RD bør ikke brukes i avl.

Hunder med katarakt bør ikke brukes i avl.

Hunder med glaukom bør ikke brukes i avl.

Hunder med trange iridocornealvinkler kan brukes i avl, men bør fortrinnsvis parres med hunder med normale vinkler.

Welsh springer spaniel

Se sykdommer, undersøkelsesrutiner og avlsanbefalinger for engelsk springer spaniel.

I tillegg ses uttalt distichiasis på hunder av denne rasen.

Øvrige spaniels

Ikke systematisk undersøkelse av øyesykdommer.

Retrievere

Herunder **chesapeake bay retriever, curly coated retriever, flat coated retriever, golden retriever, labrador retriever, nova scotia duck tolling retriever.**

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*

Utviklingskatarakt, herunder bakre polkatarakt og mer utbredt katarakt, samt fremre Y-sømskatarakt

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl. Test for genmarkør er kommersielt tilgjengelig. Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Labrador og golden retriever

Retinal dysplasi (RD) multifokal. Medfødt. Registreres. Hunder med multifokal retinal dysplasi kan brukes i avl, men bør fortrinnsvis parres med hund uten lidelsen.

Labrador retriever

Retinal dysplasi (total). Medfødt. Valpene er blinde.

Hunder med lidelsen og hunder som har produsert avkom med total retinal dysplasi bør ikke brukes i avl.

Flatcoated retriever

Glaukom (grønn stær). Gonioskopi bør utføres som del av første undersøkelse. Hunder med glaukom bør ikke brukes i avl. Hunder med trange iridocornealvinkler kan brukes i avl, men bør fortrinnsvis parres med hunder med normale vinkler.

GRUPPE 9: SELSKAPSHUNDER

Bichon frisé

Sykdom: *Utviklingskatarakt*. Kan komme relativt sent og utvikles raskt til total katarakt

Progressiv retinal atrofi (PRA)

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes 1, 4 og 7 år gamle

Avlsanbefaling: Hunder med katarakt bør ikke brukes i avl. Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Boston terrier

Sykdom: *Tidlig utviklingskatarakt, samt en kataraktform med sen opptreden.*

Corneaendoteldystrofi

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med katarakt bør ikke brukes i avl. Hunder med corneaendoteldystrofi bør ikke brukes i avl, men affiserte hunder viser gjerne symptomer etter at avlskarrieren er avsluttet.

Cavalier king charles spaniel

Sykdom: *Kongenital (medfødt) katarakt*, eventuelt med misdannet bakre linsekapsel (lenticonus).

Utviklingskatarakt

Retinal dysplasi (RD) geografisk. Medfødt, kan angå ett eller begge øyne.

Undersøkelserutine: Valper kan undersøkes fra 8 ukers alder. Avlstisper undersøkes før hvert valpekull. Hannhunder undersøkes årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Hunder med geografisk retinal dysplasi kan brukes i avl, men bør fortrinnsvis parres med hund uten lidelsen

King Charles spaniel

Sykdom: *PHTVL/PHPV*
(persisterende hyperplastisk tunica vasculosa lentis / persisterende hyperplastisk primær vitreus). Medfødt.

Undersøkelserutine: Hundene kan undersøkes fra 7-8 ukers alder. Alle avlshunder bør være undersøkt. Lidelsen graderes etter utbredelsen av forandringene.

Avlsanbefaling: Hunder med normale øyne og hunder med grad 1 av lidelsen kan brukes i avl, men to hunder med grad 1 bør ikke parres.

Chinese Crested / powder puff

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*.

Keratoconjunctivitis sicca (KCS)

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Måling av tåreproduksjonen bør utføres før pupillene dilateres for videre undersøkelse.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Hunder med KCS bør ikke brukes i avl

Lhasa apso

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*.

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Løwchen

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*.

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Papillon

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*.

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Puddel

Dvergpuddel

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*
Hypoplasi (mangelfull utvikling) av synsnerven. Medfødt.

Katarakt

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Hunder med hypoplasi av synsnerven bør ikke brukes i avl.

Hunder med katarakt bør ikke brukes i avl

Mellompuddel

Se anbefalinger for dvergpuddel.

Stor puddel

Sykdom: Utviklingskatarakt.

Undersøkelserutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl.

Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

Shih tzu

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Tibetansk spaniel

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*.

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Tibetansk terrier

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*

Ceroid lipofuscinose (CL)

Linseluksasjon. Utviklingskatarakt

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA eller linseluksasjon, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Hunder med utviklingskatarakt bør ikke brukes i avl.

CL gir retinadegenerasjon i tillegg til nevrologiske symptomer.

GRUPPE F- Mynder

Afghansk mynde

Sykdom: *Utviklingskatarakt*

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med katarakt bør ikke brukes i avl.

Borzoi

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)*. Ikke påvist i Norge, rapportert fra USA.

Undersøkelsesrutine hvis lidelsen skulle forekomme: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl.

Irsk ulvehund

Sykdom: *Progressiv retinal atrofi (PRA)?*

Utviklingskatarakt

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Hunder med PRA, deres foreldre, søsken og avkom bør ikke brukes i avl. Hunder med katarakt bør ikke brukes i avl.

Italiensk mynde og Whippet

Sykdom: *Vitreusdegenerasjon*.

Klinisk betydning er usikker, men det er mulig at det kan føre til senere netthinneløsning.

Undersøkelsesrutine: Avlstisper undersøkes før hvert valpekull, hannhunder årlig så lenge de brukes i avl. Øvrige hunder undersøkes i 1, 4 og 7 års alder.

Avlsanbefaling: Foreløpig ingen restriksjoner, kun registrering

GENERELT – gjelder alle raser

Der hvor avlsanbefalinger om den angitte sykdommen er gitt for rasen skal disse være gjeldende foran de generelle avlsanbefalingene.

Retinal dysplasi (RD) – fokal, multifokal, geografisk

Hvis dette påvises på raser hvor tilstanden ikke tidligere er beskrevet, noteres dette på attesten, men det anbefales ikke avlsrestriksjoner foreløpig. Hunden bør parres med øyelyst, normal hund.

Total RD: Hunden skal ikke brukes i avl uansett rase.

Entropion / ektropion. Feilstilte øyehår

Forandringene kan være uni- eller bilaterale og beskrives og graderes i mild, moderat og uttalt. Hunder med ekstreme rasetrekk (uttalte forandringer) som ikke er forenlige med sunnhet bør ikke brukes i avl. Hunder med milde og moderate forandringer kan brukes, men bør fortrinnsvis parres med hunder fri for lidelsen. Hunder med moderate forandringer bør parres med hunder fri for lidelsen.

Medfødt katarakt

Hunder med bilateral medfødt katarakt bør ikke brukes i avl dersom ikke klar annen årsak til katarakten kan påvises.

Hypoplasi av N.opticus/mikropapill

Hunder med mangelfull utvikling av synsnerven bør ikke brukes i avl

Primær linseluksasjon

Hunder med primær linseluksasjon bør ikke brukes i avl.

Pektinatligament-dysplasi (PLD) og trange iridocornealvinkler

Hunder med PLD og/eller trange iridocornealvinkler kan brukes i avl, men bør fortrinnsvis parres med hunder med normale vinkler.

Forklaring på betegnelser:

Fibrae latae: Brede fibre i pektinatligamentet

Laminae: Lengre områder er unormale

Occlusio: Vinkelen er lukket

Vurdering av resultat:

< 25% unormalt: Fri

25-50% unormal: Usikker (diagnosen er sikker, men vurdering av betydning er usikker)

> 50% unormal: Affisert

Pulverulent nukleær katarakt

Hunder med pulverulent nukleær katarakt kan brukes i avl, men bør fortrinnsvis parres med hund fri for slike forandringer.